

Okumak gibisi yok

Bilim Kurgu Edebiyatıyla ve Fantastik Edebiyatla Tanışmaya Ne Dersiniz?

Arda, Jedi kostümünüyle havalı bir şekilde Duru'yu selamladı. Işın kılıcını gösterirken "Güç seninle olsun!" dedi. Duru'nun anlamaz bakışlarını görünce de "Yıldız Savaşları. Ben tüm seriyi izledim. Çok güzeldi. Dayım önermişti. Sen izlemedin mi?" diye devam etti. Bez çantasındaki kitapları tek tek çıkardı. "Bu aralar hem fantastik kitaplara hem de bilim kurgu kitaplarına merak saldım. Dayım bir sürü kitap aldı. Bak sana da getirdim." deyince Duru dayanamadı ve bir çırpıda tüm sorularını sordu: "Bu kostümün ne? Ya o elindeki? Yıldız Savaşları'nı ilk kez duyuyorum." Böylece ikili arasında uzun bir konuşma başladı. Yaz günlerinin sıcak öğle saatlerinde zaman geçirmek için sohbetten daha iyi bir yol olamazdı.

Bilim kurgu bir edebiyat türüdür. Çoğunlukla geleceğin bilim ve teknolojisini ele alır. Öyküler genellikle gelecekte yaşanır; olaylar uzayda, başka bir gezegende, başka bir evrende ya da başka bir boyutta geçer. Elbette adı üzerinde, bu öyküler gerçek değil kurgudur. Ancak öykülerin bilimsel temellere dayanmasına önem verilir. Dolayısıyla bir bilim kurgu yazarı bir gezegen hayal ederse ve bu gezegen Dünya'yla aynı büyüklükteyse, kütleçekimini de buna göre düşünür. Yazar bu gezegeni kurgularken onu çok düşük kütleçekimli yapmak isterse bunu bilimsel bir temele oturtmaya çalışır. Ancak bazı öyküler, Yıldız Savaşları'ndaki "güç" gibi içinde gerçek olamayacak unsurlar da barındırabilir. Bunlar fantastik edebiyata dahildir.

Resimdeki kitaplardan hangileri bilim kurgu edebiyatının, hangileri fantastik edebiyatın örnekleridir?

Yanıt: Jules Verne bilim kurgu edebiyatının babası olarak görülür. Onun Denizler Altında Yirmi Bin Fersah, Dünya'nın Merkezine Yolculuk, Seksen Günde Devriâlem kitapları ilk bilim kurgu kitaplarıdır. Bilgin Adalı'nın Zaman Bisikleti de bir bilim kurgu kitabıdır. Harry Potter ise fantastik edebiyatın bir temsilcisidir.

İyi Kötü Savaşı

Edebiyatın temel konularından biri iyi kötü çatışmasıdır. Bu durum hem bilim kurgu kitaplarında hem de fantastik kitaplarda göze çarpar. Örneğin bir yandan teknoloji sayesinde gezegenler arası yolculuk yapılabilirken bir yandan teknolojinin de etkisiyle ortaya çıkan iklim değişikliği gezegenimizin kurak bir yer olmasına yol açar. Bilim kurgu türü bilim ve teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkmıştır. Gelişmeler hayal gücümüzü tetikler; daha iyi bir dünya olabileceği umudu verir. Ama sonuçlarını tahmin edemediğimiz şeyler bizde korku uyandırır. Uzaylıların var olabileceği gibi. Bu bir yandan heyecan vericidir, koca evrende bizden başka canlılar olduğu fikri bize iyi gelir. Bir yandan da haklarında hiçbir şey bilmediğimiz canlıların bize kötülük yapma olasılığı vardır. Bu çelişki bilim kurgu kitaplarına ve fantastik kitaplara zenginlik katar. Çünkü ancak çelişki varsa öykü devam eder, edebiyat çelişkilerden beslenir.

Aşağıda yeni bir gezegen keşfetmiş iki kahraman konuşuyor. Siz yazar olsanız ikinci konuşma balonunu nasıl doldururdunuz?

Hey, baksana tarayıcı canlı varlığını gösteriyor. Bu gezegende hayat var!

Tuğba Can
Çizim: Göksu Karaca